

Kristína Stankovičová, 24 rokov, Vinné

Tiene noci a vlastnej duše

Zhasol som svetlo: „Dobrá noc, miláčik.“ Zaprial som dcére dobrú noc. Moja malá princezná zaspávala. Mal som sto chutí ísť niekam von, do baru. No nenechám ju tu predsa samú. Čo ak sa zobudí? Bojoval som sám so svojou závislosťou na automatoch. Ešte raz som sa presvedčil, či Alina zaspala. Keď som videl, že áno, vzal som si kabát a odišiel som. Uvedomoval som si to. Prehrávam boj so svojou závislosťou. Možno stratím všetko. Aj keď dnes večer vyhrám v automate, prehrám boj so sebou samým. Vonku snežilo. Moje topánky zanechávali stopy v prvom decembrovom snehu.

Ale aké by to boli Vianoce, keby som svojej Aline nekúpil ani jeden darček? Musím dnes vyhrať, jednoducho musím. Aspoň sto eur.

„Oci?“ zobudilo sa štvorročné dievčatko zo strašidelného sna. Všade bola tma. Rúčkami ohmatávalo miesto okolo seba, kde jej ocko pred chvíľou čítal rozprávku. Nebol tam.

„Oci?!“ skríkla znovu a už už jej bolo do plaču. Vypľuvla cumlík, ktorý ju ešte vždy vedel upokojiť a borila sa tmou k dverám svojej izby. Tie boli našťastie pootvorené. Všade bolo tma. Alina sa bála prebehnúť do ockovej izby cez obývačku plnú hrôzostrašne vyzerajúcich vecí. Bola akoby v zakliatom zámku. Všetky veci, ktoré cez deň boli normálne, teraz akoby sa k nej nakláňali. Pred bytovkou prešlo auto. Jeho svetlá vrhli do bytu trochu svetla a tiene vecí sa pohli. Alina sa rozplakala, zatvorila oči a poslepiacky utekala do otcovej izby, kde vedela, že nájde ochranu. Izba však bola prázdna.

Ani neviem ako, no naraz som bol v bare. Možno ma hnala zima, možno vidina výhry. Len jeden z automatov bol voľný. Ihneď som si sadol na stoličku pred neho. Ešte bola teplá. Neznášam sedieť na teplej stoličke, preto som sa radšej postavil. Pocit viny z toho, že som znova tu, som zahnal do úzadia. „Je to len dočasné,“ hovorieval som si. „Len kým sa nám finančne nepolepší.“

Klamal som samého seba? Možno áno, lebo automat mi zhltol desať eur, no zostal som bez výhry. Takto sa to opakovalo trikrát, kým som si nahnevane nebuchol päšťou do stehna.

Už som vkladal poslednú desaťeurovú bankovku, čo som pri sebe mal, keď vtom v bare zhaslo svetlo. Automaty sa razom vypli a hudba prestala hrať.

„Asi výpadok elektriny,“ oznámila barmanka a ja som sa spamätal. Čo tu vlastne robím? Práve som prehral peniaze na týždennú stravu pre mňa a Alinu. A na Vianoce aj tak zostane bez darčeka. Čo som to ja za otca? Znovu sa ma zmocnili výčitky, tento raz som ich však neodohnal.

Sám som si zabáral dýky do svojho srdca. Vedel som, čo bude nasledovať.

Keď som bol psychicky vyčerpaný, mierne podgurážený alkoholom, ktorým som zapíjal svoju hanbu a rodičovské zlyhanie, zamieril som domov. Posledný raz som sa poobhliadol po bare. Svetlo vychádzalo z náhradného zdroja elektriny, značne sa ním však šetrilo. Svietilo len päť lúčov, automaty boli vypnuté. Ľudia sa z baru pomaly vytratili. Bez dobrej hudby to už nebola ktovieaká zábava. Zostali tam len zúfanci, ako som bol ja.

Ako som sa tak potácal domov, všimol som to hmotné bohatstvo na dosah ruky. Prechádzal som popred regály vysvietených obchodov, ktoré predávali všemožné nepotrebné veci, ako napríklad vysávač, vetrovky, šušťaky, hrnce, termosky... Prečo nikto nepredáva lásku? Dobro? Šťastie? Zdravie? Prečo takéto veci nie sú napredaj?

Tak rád by som bol znova šťastný.

Alina sa rozplakala ešte viac. Vrátila sa do svojej izby a skryla sa pod perinu. Len občas, keď sa musela nadýchnuť, tak vystrčila hlavu von, ale so zatvorenými očami. K hrudi si tísila knihu, z ktorej jej ocko zvykol čítať, akoby to bola teraz jediná vec, ktorá ju ochráni pred tou strašnou tmou. Trvalo to pol hodinu, kým sa jej plač ako tak utišil. Možno by už aj bola od únavy zaspala, keď v tom začula akési hlučné hlasy. Srdiečko sa jej rýchlo rozbúchalo, no vzbudila sa v nej aj zvedavosť. Vyšla z izby, podišla k vchodovým dverám, spoza ktorých vychádzal tlmený krik dvoch ľudí. Možno to bude ocko, pomyslela si a otvorila dvere.

Najprv ju to svetlo na chodbe oslepilo. Keď párkrát zažmurkala, zistila, že pred ňou stojí pár neznámych ľudí. Ocko tam nebol. Dievčatko sa otočilo späť do tmavého bytu a potom na ženu a muža, ktorých malo pred sebou. Už sa nehádali, iba nemo hľadeli na Alinu.

„Si tu sama?“ opýtala sa žena a sklonila sa na úroveň štvorročného dievčatka. „Nikoho doma nemáš?“

Dievčatko bolo ticho. Tá divná teta sa jej nepáčila. No keďže malé deti ešte nevedia klamať, odmietavo pokrútilo hlavou. Nechcelo tu strácať ani chvíľu. Musí nájsť svojho ocka. Preto sa vybralo dole schodmi sedemposchodového obytného domu len v papučkách.

Podnapitý otec zalovil rukou vo vrecku. Bolo prázdne. Už ho to však netrápilo. Hladina alkoholu v krvi stúpala a nálada sa tomuto mužovi zlepšovala. Zajtra urobí svojej malej Aline na raňajky palacinky. Áno, palacinky s jahodovým džemom a možno aj šľahačkou, ak bude poslušná a sama si zaviaže šnúrky na topánkach. Pochytil ho nový elán. Prestal sa sústrediť na preplnené regály vecí, sústredil sa na svoju cestu domov. Pomaly kládol nohu pred nohu a snažil sa udržať rovnováhu. Už ho od bytovky, v ktorej býval, delili len tri bloky. Zafúkal studený vietor, až ho striaslo. Prichádzajúca nevoľnosť na chvíľu ustúpila. No a čo, že sú chudobní, hlavne, že majú kde bývať a že sú s Alinou spolu. Pri pomyslení na malé blondé dievčatko ho prepadol neznámy strach. O niečo zrýchlil chôdzu, aj keď to bolo v takomto stave trochu náročné.

Celý zadýchaný prišiel ku vchodu. Zalovil vo vrecku, chcel nájsť kľúče, no vrecko bolo prázdne. Žeby ich stratil cestou? Matne zaklipkal očami a snažil sa spracovať túto nečakanú situáciu. Práve vychádzal z vchodu nejaký sused a podržal mu dvere a prívetivo poznamenal: „Vy ste si dnes dali do nohy,“ zasmial sa, „mám vám pomôcť vyjsť hore?“

Optimizmus toho človeka bol v rozpore s narastajúcou panikou otca, ktorá sa ešte zväčšila, keď našiel dvere bytu dokorán otvorené.

„Alina?“ zakričal do tmavého bytu, no nikto sa neozýval. Tento muž razom vytriezvel. V jeho tele akoby niekto stlačil kontrolku alarm a on začal racionálne premýšľať.

Ocko nikde nebol. Dievčatko sa chcelo vrátiť domov, ale nevedelo, kadiaľ došlo až sem. Alina sa zmätene obzerala zo strany na stranu, no okolo neboli žiadny ľudia. Nikto, kto by jej pomohol nájsť streného ocka. Pozrela sa na svoje rúžové papučky, ktoré boli úplne mokré. Mokrú začínalo byť aj pyžamo. Znovu sa rozplakala. Tento raz to už bol naozaj zúfalý plač, ktorý v týchto večerných hodinách prilákal pozornosť jednej cigánky.

„Hej, čo plačeš?“

Alina sa striasla od zimy a pozrela na ženu pred sebou, ktorá dodala. „Je ti zima?“ Dievčatko prikývlo a cigánka pokračovala. „Pod', ukážem ti, kde bývame.“

Nikto nevie ako, no Alina spolu s Rómkou zamierila do cigánskej osady.

Zúfalý otec zavolať políciu. Tá na seba nedala dlho čakať. V tento predvianočný čas vládol v meste pokoj. Nebolo veľa práce, preto páni policajti boli celkom radi, že môžu vyjsť z kancelárie a riešiť nejaký ten prípad.

„Tak čo to tu máme?“ pýtal sa jeden z nich, pričom miesto toho, aby si zapisoval potrebné informácie, pokojne fajčil cigaretu.

„No, ja..., ja... stratil som dcéru..., habkal ustarostený otec. Nechal som ju na chvíľu samu, vrátil som sa a ona...“

„Koľko má dcéra rokov?“ zareagoval druhý z policajtov, vyšší, o niečo viac profesionálnejší. Muž zahanbene sklonil hlavu. „Štyri.“ Vedel, čo bude nasledovať. Prekvapené pohľady policajtov a... obvinenie.

„Vy ste nechali svoju štvorročnú dcéru samú doma? O takomto čase? Chcem vidieť vašu občianku.“ Vyšší policajt sa chopil svojej práce. Takýchto prípadov počas svojej „kariéry“ zažil niekoľko. Problémové rodiny riešil na dennom poriadku. Alkohol, gamblerstvo, v niektorých prípadoch bitka, drogy... Nič nové, predsa ho tento prípad obzvlášť zaujal.

„Koľko bolo hodín, keď ste odchádzali z domu? Pamätáte si to Adam Jurčin?“

Mužom, otraseným alkoholom a touto udalosťou, trhlo, keď začul svoje meno. „Nie. Len...len viem, že malá zaspala, tak som šiel.“

„Dobre. Prípad ohlásim na policajnú stanicu a uvidíme, čo sa dá robiť. Nebojte sa, vašu dcérku nájdeme.“

Druhý policajt, ktorého sa celá táto „dráma“ nejako nedotýkala, pretože nemal deti a nevedel sa vžiť do role otca, zahasol svoju cigaretu tým, že ju hodil do čerstvo napadaného snehu, ktorý pomaly prikrýval stopy po papučkách malej Aliny spred bytového vchodu.

„Čo toľko reveš? Nerev už!“ nevedela si Rómka s malou Alinou rady. Nakoniec bola i celkom rada, keď sa jej dievčisko vytrhlo a bežalo iným smerom. Viac takých náhodných rozmazaných deciek, a aj zabudne, prečo vlastne blúdi takto v noci po kontajneroch.

Rómka chcela pozrieť, či niekto nevyhodil staré topánky. Zišli by sa jej mužovi, no nič nenašla. Nevadí, mávne rukou. Nájde inokedy. Zima bude krutá, ale nejako to zvládnu. Rómka veľmi nepremýšľala, keď sa rozhodla zaviesť Alinu k ním domov, len jej prišlo strateného dievčatka ľúto. Možno bolo hladné, chcela ho ponúknuť vývarom, ktorý varila doobeda. Teda ak ho jej šesť detí, za ten čas, čo nie je doma, nevychlípalo.

Aline sa tá divná teta nepáčila. Navyše ju ťahala ďalej a ďalej od miesta, kde sa cítila ako tak bezpečne. Cestou do rómskej osady sa lampy vytrácali a Alinu začala opäť obklopovať tma. Rovnako ako u nich doma. Už sa dievčatku nechcelo plakať. Rovnako vedelo, že nemôže zostať samo vonku v zime a v takejto tme. Vracalo sa smerom do mesta.

„Kde začneme prečesávať okolie?“ pýtal sa jeden z policajtov do vysielacky. Adam sa práve viezol v policajnom aute. Na zadnom sedadle nečinne a zúfalo sedel, zatiaľ čo štyri policajné hliadky hľadali jeho dcéru. Cítil sa ako úplný hlupák a zároveň tak bezmocne. Ako mohol takúto situáciu vôbec dopustiť? Bolo však už neskoro plakať nad tým čo bolo, hlavne keď výčitky svedomia v pravidelných návaloch striedal strach. Preto muž hypnotizoval okno a márne dúfal, že vonku zazrie Alinin smutný úsmev.

Niekoľkokrát si policajti vymenili cez vysielacky inštrukcie a hľadanie sa začalo. Mesto Martin nebolo veľké. Aspoň nie také veľké, ako napríklad Prešov či Bratislava. Navyše sa odhadovalo, že ak Alina z bytu odišla sama od seba, nemôže byť veľmi ďaleko.

Netrvalo ani hodinu, keď z vysielacky policajného auta, v ktorom sedel Adam, zaznela veta: „Máme ju.“ Vtedy sa Adam druhýkrát narodil.

Záver:

Alina v momente zabudla na všetko zlé. Najprv sa trochu policajtov bála, no keď uvidela svojho ocka, všetok strach sa pomínul. Práve na základe tejto skúsenosti si po rokoch uvedomila, že ak máme vo svojej prítomnosti svojich blízkych, vtedy ani tá najčernejšia tma nenaháňa strach.